Poštnina plačana v gotovini

Gorenjski glas

GLASILO OKRAJNEGA ODBORA OF KRANJ

Leto II. — Štev. 17 | Kranj, 6. maja 1949 | Cena din 2·—

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Proslava 8. obletnice OF — 1. maj — Ob 4. obletnici zmage nad fašizmom — Iz naših krajev — Podlistek: „Marko je naročil" (Martel) — Plenum ljudske prosvete — Kmetijske zadruge in njih hranilno poslovanje — Več kulturnosti — Ljudska tehnika — Ted. kronika itd.

Delovno ljudstvo je na dostojen način proslavilo 8. obletnico ustanovitve OF

NAŠ VELIKI NARODNI PRAZNIK JE DELOVNO LJUDSTVO KRANJA SVEČANO PROSLAVILO NA PREDVEČER 27. APRILA

Dne 26. aprila, na predvečer ustanovitve OF Slovenije, se je pred Sindikalnim domom v Kranju zbrala množica, ki se je uvrstila v povorko in z vzklikanjem naši Partiji in OF ter našim voditeljem krenila na Titov trg. Iz balkona MLO je zbrano ljudstvo pozdravil sekretar MOOF tov. Škrabelj Bruno, nakar je prevzel besedo predsednik MOOF in sekretar MK KPS tov. Andrej Brovč. V obširnem referatu je orisal slavno preteklost OF in njeno ogromno vlogo, ki jo je imela v času velike osvobodilne borbe in v času izgradnje in obnove ter vlogo, katero ima danes v borbi za izgradnjo socializma. Dotaknil se je mednarodnega političnega položaja, v katerem se naše delovno ljudstvo, pod pogoji ostre borbe za izgradnjo socializma, ne glede na vse ovire s strani zapadnih imperialistov in klevetnikov Informbiroja, bori za svoje srečnejše življenje. Referat je končal z besedami: „Nas pa ne morejo omajati v borbi za izgr. socializma in v zaupanju v našo Partijo niti take intrige, niti drugi nedostojni postopki, še manj pa gole laži, klevete in nesramna obrekovanja. Trdno strnjeni v vrstah OF bomo pod vodstvom KPJ izgradili socializem, četudi pod še tako težkimi pogoji. Osma obletnica ustanovitve OF nam mora dati novega poleta za vztrajanje pri izpolnjevanju vseh nalog v okviru LFJ"!

K velikemu prazniku OF, je zbranemu ljudstvu čestital komandant garnizona JA v Kranju. Ljudstvo je kljub dežju, ki je pričel padati, tudi med njegovim govorom živahno manifestiralo. Po končanem govoru zastopnika JA, se je svečanost zaključila.

Na sam praznik, dne 27. aprila, pa se je vršil množični izlet v Begunje, ki ga je organiziral Mestni odbor Zveze borcev v Kranju. Kljub močnemu dežju zjutraj, se je nad 500 ljudi odločilo, da napravi izlet v Begunje, da se poklonijo spominu padlih žrtev fašizma, na tem največjem slovenskem žrtveniku. Spominske svečanosti v Begunjah se je udeležilo tudi veliko število ljudstva iz Tržiča, Križ, Golnika in okolice Begunj.

Preko Begunj se je vila povorka z godbo na čelu v Begunjsko Drago, kjer je govoril predsednik MO ZB NOV iz Kranja tov. France Božič. V svojem govoru je poudaril veličino žrtev, ki jih je dal naš narod v času slavne NOB-e. Pri tem je podčrtal, da naj bodo begunjske žrtve nesmrten opomin, da nikdar več ne spustimo krmila svoje bodočnosti iz rok, in da naj nam bodo begunjski grobovi vzpodbuda za vse nadaljnje napore v izgraditvi socializma.

Nato so polagala vence na grobove padlih žrtev zastopstva množičnih organizacij. Položenih je bilo preko 50 vencev. Nato se je v imenu KLO OF Begunje zahvalila za veličastno počastitev zastopnica KO OF Begunje, nakar je zbrano ljudstvo krenilo v vrtove begunjske kaznilnice, kjer je prav tako pokopanih nekaj sto padlih žrtev. Na tem mestu so pripovedovali nekdanji zaporniki iz Begunj o strašnih zločinih, ki so jih vršili okupatorjevi zločinci in njihovi priganjači nad našimi ljudmi.

Tako je končala svečanost v Begunjah in s tem zaključila praznovanje 8. obletnice ustanovitve OF.

V Škofji Loki

Na predvečer praznika se je razvila iz Spodnjega trga baklada. Sodelovala je naša vojska. Na Mestnem trgu so govorili zastopniki množičnih organizacij, ki so v zbranih besedah poudarili pomen 8. obletnice OF ter delo fronte v tem razdobju. Informbirojsko klevetanje, ki hoče zavirati naš revolucionarni polet, ki hoče našo gospodarsko podrejenost, nas ne more ovirati. Na praznik je OF položila venec na grob borcev in talcev v Dragi pri Begunjah. Zveza borcev pa je položila vence na grob partizanov v Štemarjih in na mesto 50 ustreljenih talcev na Kamnitniku.

NAJ ŽIVI CETRALNI KOMITE KPJ S SVOJIM GENERALNIM SEKRETARJEM MARŠALOM TITOM NA ČELU

Praznovanje 1. maja v Kranju

Za 1. maj se je mesto Kranj okrasilo s številnimi zastavami in okusno okrašenimi izložbami. Lice mesta je dajalo svečan praznični vtis. Številne skupine, delegacije in moštvo ljudi se je pripravljalo na pot — obisk proslave v Ljubljani. Drugi so se zopet pripravljali na proslavo v samem mestu Kranju. Hiše so krasili z zastavami in postavljali slike maršala Tita, Kardelja, Kidriča in drugih naših vodilnih mož. Pred I. gimnazijo na Trgu svobode so postavili velik oder, kjer naj bi se končal sprevod ter bi se izvršili pozdravni govori s čestitkami delavstvu in delovnim meščanom za prvi maj.

Jutranja budnica godbe SKUD-a „France Prešeren" je bila uvod v proslavo. Na zbirališča so se pričele zgrinjati velike množice prebivalstva s transparenti, slikami in zastavami. Dež je zavrl pravočasen obhod po mestu.

Na čelu sprevoda je jezdila številna skupina oficirjev in članov jahalnega društva. Za njimi je nošen po mladincih velik znak povezanosti kmeta in delavca — snop klasja s srpom in kladivom. Potem so sledile delegacije kranjskih tovarn — Inteksa, Save, IBI, Tiskanine, Iskre in druge. Sprevoda so se udeležili tudi učenci osnovne šole, mladina srednjih šol, fizkulturniki in četa naše JA. Številno zastopstvo je poslalo zdravilišče Golnik. Bolničarke so nosile lepo okrašeno sliko maršala Tita. Za sprevodom je nekaj podjetij na vozilih prikazalo svoje izdelke.

Kljub dežju se je po končanem obhodu zagrnila vsa množica na Trgu svobode pred tribuno, kjer so stali zastopniki ljudske oblasti, JA, sindikalnih in množičnih organizacij.

V imenu OSS je nagovoril zbrane manifestante tov. Stružnik Anton, ki jim je čestital k 1. maju. Kljub oviram, ki nam jih delajo vodstva dežel Ljudskih demokracij, gradimo svojo industrijo, izvajamo rekonstrukcijo kmetijstva ter dosegamo vidne uspehe. 1. maj nam nudi pregled čez vse uspešno dovršeno delo, ter nam daje nov polet za hitrejše doseganje plana kot sredstvo za čim prejšnjo izgraditev socializma, kar je tudi prispevek k borbi svetovnega proletariata za oblast.

Zastopnik JA je v jedrnatem govoru očrtal delo in uspehe Partije in tov. maršala Tita v času borbe in miru. Uspehi tega dela so vidni in koristni za vse naše delovne množice, kakor tudi za stvar mednarodnega proletariata. Oba govornika so prekinjale ovacije Partiji in tov. Titu.

Čestitke k 1. maju je izrazil še sekretar MK KPS Kranj tov. Brovč Andrej, nakar je bila dopoldanska proslava zaključena.

Letošnji prvi maj je ponovno dokazal privrženost naših ljudskih množic k Partiji. Dokazal je, da nobene intrige ne morejo odtrgati ljudstva od maršala tov. Tita. Skupaj v borbi, skupaj v miru bomo stopnjevali vse napore za zmago svobode, resnice in napredka proti vsem poizkusom zaviranja našega zmagonosnega pohoda v socializem.

Frontovci Škofje Loke v prvomajskem tekmovanju

Maršal tov. Tito je na III. kongresu LF v Beogradu rekel: **„Pri nas je samo ena kriza in sicer pomanjkanje delovne sile. To krizo bodemo premagali, če bo naša ljudska fronta mobilizirala vse svoje sile in posredovala, kjer je potrebno."**

Sledeč temu pozivu si je OF Škofje Loke zadala nalogo, da prevzame in izvede s prostovoljnim delom vsa ona dela, za katerih izvršitev je potrebno večje število delovnih sil. Za uvod in za prvomajsko tekmovanje je za člane Osvobodilne fronte v nedeljo dopoldne organizirala množično prostovoljno delo. Udeležba je bila zadovoljiva in je pokazala, da se frontaši Škofje Loke zavedajo svojih nalog, zavedajo, da se socializem gradi le z delom in se le z delom izvajajo postavljene naloge petletnega plana.

Prostovoljnega dela se je udeležilo 296 frontašev, med njimi je bilo 32 dijakov iz šolskega internata, ki so bili celo prvi in že v zgodnjih jutranjih urah na zbornem mestu. Tudi naši malčki niso bili zadnji in so sestavili brigado 33 pionirčkov. Fronti se je pridružila še naša vojska, ki je za zaključek gozdarskega tedna natovarjala les v vagone. Več skupin je čistilo in posipalo ulice in pota ter teren na Kranceljnu. Dve skupini frontašev sta popravljali pota v

(Nadaljevanje na drugi strani)

Kako bomo proslavili četrto obletnico dneva zmage nad fašizmom

V ponedeljek, dne 9. maja t. l. bomo proslavljali že četrtič pomemben dan v zgodovini našega naroda in vsega človeštva, dan zmage.

Na ta dan je bila zmagovito zaključena druga svetovna imperialistična vojna. Na 9. maja 1945. leta so prenehale pokati partizanske puške, kajti naša s slavo ovenčana Jugoslovanska armada je izgnala še zadnje okupatorje z njihovimi domačimi pomagači z naše zemlje in zaprla meje za vse tiste, ki so nas v preteklosti izžemali, ki so nas kot okupatorjevi sodelavci hoteli uničiti.

Vsi se še prav dobro spominjamo teh časov, spominjamo se veselja, ki smo ga užili, ko smo prvič v svoji zgodovini kot svoboden in suvereni narod zaživeli novo življenje. Vsi narodi Evrope in vsega sveta so se močno oddahnili ta dan, ko je nepremagljiva Rdeča armada uničila jedro fašizma v lastnem brlogu — v Berlinu, centru militarističnega Hitlerjevega štaba in vsega zločinskega vodstva okoli njega, ki je vodila to, doslej v zgodovini človeštva največjo svetovno morijo.

Velike naloge v borbi za izgraditev socializma nam nalagajo vztrajno in nenehno delo, zato bomo praznovali obletnico dneva zmage na nedeljo 8. maja, ki je že itak dela prost dan.

Na ta dan bomo z množičnim prostovoljnim delom na vseh gradiliščih v našem mestu s krampi in lopatami dokazali, da smo tudi v borbi za izgradnjo socializma prav tako vztrajni, kot smo bili tedaj, ko smo zmagovito zaključili slavno NOB.

Ob 7. uri zjutraj bo na Titovem trgu pregled vseh delovnih brigad, nato pa odhod na gradilišča, na katerih se bo vršilo prostovoljno delo. Komandanti delovnih brigad bodo sprejeli vsa potrebna navodila od štaba DB.

Pregled delovnih brigad in udeležba vseh dela zmožnih članov OF pri prostovoljnem delu naj bo dokaz vsem omahljivcem, da je naše delovno ljudstvo trdno strnjeno v OF, ki nas pod vodstvom KPJ vodi v boljše in srečnejše življenje, zato se bomo zbrali vsi v nedeljo v svojih delovnih brigadah na Titovem trgu, kjer bo pregled in bomo nato odšli na gradilišča in z orodjem v roki pokazali svojo zavest!

Iz naših krajev

Škofja Loka

SINDIKALNI TEČAJ JE KONČAN

Te dni se je končal 3-mesečni sindikalni tečaj, v katerega je bilo prvotno vpisanih 30 tečajnikov. Z dobrim uspehom ga je dokončalo 20 tečajnikov in tečajnic. Končni izpiti so pokazali, da je tečaj dosegel namen in pripravil 20 mladih, dobro mislečih ljudi, ki bodo s prevzemom dela v naše sindikalne organizacije vnesli nov, zdrav revoluvcionaren duh, prvi pogoj napredka. Kot najboljša se je izkazala tov. Cof Minka, delavčeva hči.

TOV. GOSTIŠA LOJZE ODHAJA

Te dni nas zapuščajo tovariši Gostiša Lojze, sekretar Mestnega komiteta KP, Kržišnik Štefan, org. sekretar in Mrak Žane, član komiteta. Imenovani tovariši so si v času bivanja med nami pridobili vsestranske simpatije in tudi zaupanje med ljudstvom.

Tov. Lojze je znan kot resnicoljuben, sam do sebe skrajno kritičen in pri ocenjevanju del posameznega odnosno izrekanju sodbe strogo objektiven. Služil nam je za zgled kot človek za zgled v požrtvovalnosti in vestnem delu, v zgrajevanju sebe in socialističnega presnavljanja ljudstva. Toliko simpatij, kot si jih je pridobil naš Lojze s svojo naravno preprostostjo, si v tako kratkem času le redko kdo more dobiti. Komitet in njegovi sodelavci so tov. Lojzetu v spomin podarili umetniško izdelano plaketo, ki simbolizira naloge našega petletnega plana.

Kakor bo na eni strani nastala z odhodom tov. Lojzeta, ki smo ga vsi vzljubili, vrzel v partijskih vrstah, vrzel v Domu slepih, kjer je bil upravnik in so ga spoštovali kot očeta, bo nastala tudi vrzel v AFŽ organizaciji, katere požrtvovalna predsednica je bila njegova soproga tov. Smilja.

S tolažbo, da odhajajoči zasedajo odgovornejša mesta, da bodo tako naši skupni stvari še več koristili, jim želimo na novih službenih mestih mnogo uspeha in zadovoljstva. Ob sloveju pa obljubljamo, da bomo vrline, ki so nam jih vcepili odhajajoči tovariši, gojili skrbno dalje in naše delo za socialistično preobrazbo naše dežele podvojili.

Trebija

V nedeljo, 24. aprila je v Trebiji gostovalo SKUD „Oton Županč.ič" iz Žirov, ki je nastopilo v tamkajšnjem kulturnem domu z pestrim koncertnim programom. Žirovci so se predstavili kot močno razgibana kulturno-umetniška družina, saj so nastopili z moškim, ženskim in mešanim pevskim zborom, svojim orkestrom, harmonikarji in pevskim kvintetom, in so podali še kar dobro naštudiranih 22 narodnih, partizanskih in umetnih pesmi.

Dirigent vseh skupin je požrtvovalen učitelj glasbe tov. Anton Jobst. Trebijci so svoj kulturni dom zasedli do zadnjega kotička in nagradili z zasluženim aplavzom žirovske delavce, ki se tako marljivo trudijo, da bi dosegli čim boljši uspeh na kulturno-umetniškem torišču. Čisti dobiček te kulturne prireditve je SKUD iz Žirov poklonilo za obnovo osnovne šole, ki jo je okupator razdjal, Trebijci pa so se gostom za ta dar iskreno zahvalili.

Stara Loka

DOM SLEPIH V STARI LOKI JE DOŽIVEL PRIJETEN OBISK

V sredini preteklega meseca smo bili vsi oskrbovanci Doma slepih v Stari Loki pri Škofji Loki prav prijetno presenečeni. Obiskali so nas člani sindikalne podružnice tovarne „Prešeren" iz Kranja, ki so po svojih delovnih uspehih najaktivnejši kolektiv v Sloveniji v čevljarski stroki. Pobudo za ta obisk našemu domu je dal tehnični vodja Potočnik Janko. Ob spremstvu našega tov. upravnika Lojzeta Gostiše so si naši obiskovalci ogledali pletarsko in kartačarsko delavnico, nadalje naš dom, kjer imamo med drugim tudi glasbeno sobo, kjer je goste pričakal naš pevski zbor. Naš upravnik je gojencem doma razložil, kdo nas je obiskal, pa smo se potem z vsemi došlimi člani sindikata seznanili. Povedal nam je tudi o pohvali, ki jo je kolektiv prejel od Predsedstva vlade LRS ob podelitvi prehodne zastave in nagrade v znesku din 16.000.— kot najboljši v obutveni industriji. Tov. Hribar Jože, ki je govoril o delu in uspehih svojega kolektiva, je pri tem zamolčal, da je on obenem šestkratni udarnik. To so nam povedali njegovi tovariši, in ko smo to zvedeli mu je vsak izmed nas z največjim veseljem stisnil desnico, ker si je štel v ponos, da je podal roko enemu izmed najboljših delavcev našega okraja.

Kako je kolektiv „Prešerna" iz Kranja zaveden in vdan socializmu, je dokazal tudi s tem, ko je nagrado, ki jo je dobil, podaril, in sicer 6.000 din Fizkulturnemu društvu v Kranju, ostalih 9.000 pa oskrbovancem Doma slepih v Stari Loki. V imenu Doma se je kolektivu za ta dar zahvalil tov. upravnik Gostiša Lojze, naš zbor pa jim je zapel nekaj borbenih in narodnih pesmi.

Puštal

V tednu gozdarstva je OF s KLO organizirala prostovoljno delo — popravilo gozdne poti k Hrastnici. Dela se je udeležilo 41 članov Sindikalne podružnice gorenjske predilnice in tkalnice in Tovarne klobukov iz Škofje Loke, 16 delavcev iz Puštala in 6 domačih voznikov, ki so opravili pri tem delu 283 prostovoljnih ur in 6 voženj. Udeleženci iz Škofje Loke so pokazali izredno požrtvovalnost pri delu, za kar se jim KLO in OF posebno zahvaljujeta. Kritike vredno pa je, da kljub vabilom na to delo niso prišli domačini, katerim je najbolj namenjena ta pot.

Preddvor

CERKLJANSKI PIONIRJI V PREDDVORU

Da bi čim slovesneje praznovali prvi maj, so pionirji iz Cerkelj priredili v Preddvoru štiridejanko „Jurček". S sigurnim nastopom so si osvojili srca gledalcev. Nastop vsakega posameznega igralca je bil tako doživet in občuteno podan, da bi mu mogel vsak prerokovati bodočnost na odrskih deskah. Zasluga za uspešno nastopajoče igralce gre predvsem učiteljstvu, ki se ni ustrašilo težkega dela. Tudi slabo vreme ni ugnalo mladih gostov, ki so razigrane volje krenili proti domu.

Preddvorci smo jim hvaležni, jim čestitamo ter vabimo na ponovni obisk.

Smlednik

DEŠKO VZGAJALIŠČE „SMLEDNIK" PRI KRANJU

V lepem prostornem poslopju gradu, kjer se je v predaprilski Jugoslaviji šopirila gospoda, ima sedaj 139 gojencev vzgojno zanemarjene mladine lepo in udobno življenje. Skrb vzgojiteljev in učiteljev je pokazala vidne uspehe posebno v šoli. Imajo šest razredno osnovno šolo, v kateri se mladina uči vse predmete, poleg tega pa imajo še izven učnega časa, ure pripravnega pouka in čitalne krožke. V prostem času se bavijo s fizkulturo in igranjem šaha. Šah je pri njih zelo priljubljen in tekmujejo med seboj. Zelo lepo uspeva v vzgajališču pionirska organizacija. V vseh razredih so ustanovljene čete, ki jih je šest in imajo medsebojno napovedano 14-dnevno tekmovanje. Po uspehih si podeljujejo prehodne zastavice, najboljši poedinci pa so nagrajeni s knjigami ali pa gredo na nedeljske izlete v bližnjo okolico. Brigada se udeležuje prostovoljnega dela na zadružnih domovih, na cestah in v gozdu. Tudi kulturno življenje so zelo razvili. Posebno uspeva pevski zbor, ki nastopa pri vseh prireditvah v Smlednik, pa tudi v Kranju je že nastopil. Posamezne čete delajo dnevno na lastni ekonomiji, ki je prav vzorno urejena. Prav tako vzorno in lepo so urejena gospodarska poslopja. Zato delo napreduje in uspeva. Pomladanska setvena dela gredo h koncu, k čemer so največ pripomogle pionirske čete. Poleg tega imajo svoje svinjsko pitališče; gojijo tudi kunce, kokoši in pa morske prašičke. Jajca razpošiljajo po vsej državi, ker goje med kokošmi največ čistokrvno švicarsko pasmo. Rejo malih živali vodi upravnik vzgajališča tov. Inkret. Mladina je v splošnem z učiteljstvom in z upravo zelo zadovoljna, ker dobro in pravilno skrbijo zanje in jim obenem z vzgojnim delom pomagajo pri njihovem delu in učenju.

—pt.—

Tržič

V SREDIŠČU PREDVOJAŠKE VZGOJE

Pred nekaj meseci smo pričeli tudi v Tržiču s predvojaško vzgojo. V začetku je šlo malo težje, ker nismo bili navajeni vojaške discipline. To nam ni delalo dolgo preglavic. Po nekaj tednih se je že začelo živahno življenje in z zanimanjem smo sledili predavanjem naših predavateljev pri teoretičnih vojaških, političnih in praktičnih urah.

Vedno tekmujemo med seboj, kdo bo prej in pravilneje opravil naložene nam naloge; tudi z fizkulturnimi vajami in igrami si vedrimo in krepimo naš duh in telo. Zavedamo se, da smo mi mladinci dolžni našim očetom in bratom zahvalo za svobodo, ki so nam jo oni priborili. Zato se bomo še z večjo vnemo učili, da bomo lažje izpolnjevali vse naloge, ki so nam naložene.

V prvomajskem tekmovanju smo organizirali pevski zbor, tako bomo še s pesmijo dokazali, da smo res pravi Titovi mladinci. Naš trdni namen in sklep je, da v tem tekmovanju zasedemo prvo mesto.

Kranj

MLADINSKA ORGANIZACIJA NA OZKZ

„Od besed k dejanju!" S to parolo je novi odbor mladinskega aktiva OZKZ stopil pred svoje članstvo, ki v preteklem letu ni čutilo do svoje mladinske organizacije druge dolžnosti, kot plačevanje članarine. S pravilnim nastopom pred svojim članstvom, na sestankih, je odboru uspelo razgibati in pritegniti k delu vso mladino, ki tvori večino uslužbenstva OZKZ. Kot posebno nalogo je mladinski aktiv smatral, dostojno proslaviti naš narodni praznik 27. april. Pobudo za prireditev je dala tajnica tov. Žbogar Jožica, ki je istočasno prevzela tudi vso organizacijo proslave. K dobro uspeli notranji proslavi je največ pripomogel sam odbor aktiva, ki mu je z lepim sporedom uspelo pritegniti k sodelovanju ne le precejšen del mladine, temveč tudi ostale člane sindikalne podružnice, od katerih se je za delo mladine posebno zavzel pravni referent tov. Berger Marjan in z neposredno udeležbo znatno prispeval k dobro izvedenemu sporedu.

Pričakujemo, da mladinska organizacija v bodoče ne bo popustila v svoji aktivnosti, da bo posvečala še več pažnje študiju in res odločilno posegla v akcijo pomoči Kmetijskim zadrugam.

V. I.

Kmetijske zadruge in njih hranilno poslovanje

Pri naših Kmetijskih zadrugah se hranilno poslovanje zelo uspešno razvija. Število hranilnih odsekov in hranilnih vlog dnevno raste, ter je že več kot tri četrtine zadrug ustanovilo te odseke.

Poslovanje hranilno kreditne službe se bo poživilo zlasti z izplačevanjem starih vlog bivših hranilnic in posojilnic, ki jih bodo dobili vsi stari vlagatelji na razpolago pri Kmetijskih zadrugah. Vsak stari vlagatelj bo lahko dvignil svojo vlogo, ali pa jo na novo naložil na knjižico naše Kmetijske zadruge.

Vsakdo, zlasti pa še zadružniki, se morajo zavedati, da tudi z manjšimi vlogami in čeprav le za krajši čas prispevamo k zmanjšanju denarnega obtoka, hitrejšemu in uspešnejšemu razvoju narodnega gospodarstva in zgraditvi socializma. Hranilna knjižica hranilno kreditnega odseka je sredstvo brezgotovinskega prometa. Z vlogo na hranilno knjižico lahko poravnamo pri poslovalnici zadruge nabavljeno blago, ali pa plačujemo druge obveznosti.

Denar naložen pri Kmetijski zadrugi ne prinaša samo obresti, temveč je pri njej tudi popolnoma varen, ker za vse hranilne vloge pri kmetijskih zadrugah jamči država. Vlaganje prihrankov pri zadrugi krepi tudi zadružna sredstva in daje ugodnost vlagateljem in članom zadruge, da si po potrebi pri zadrugi najamejo posojila, če se pri oddaji poljskih pridelkov poslužujejo zadruge.

O hranilnih vlogah je izdala zvezna vlada poseben pravilnik, ki prinaša med drugim vsa važna določila, ki se tičejo naših kmetijskih zadrug. V tem je tudi omenjeno, da so hranilne vloge pod posebnim varstvom in skrbjo države, ki jamči za vse hranilne vloge. Za hranilne vloge je tudi zajamčena tajnost in nedotakljivost. Vlagateljem je denar vsak čas na razpolago ter se vloge obrestujejo po 5%. Dalje je tudi poudarjeno v pravilniku, da so hranilne vloge in obresti oproščene vseh taks in davkov. Prav tako so oproščene hranilne vloge davka na dediščine in darila, kadar jih kdo podeduje ali podari. Vse listine v zvezi z hranilnimi vlogami so oproščene upravnih taks.

Z temi odločbami so podani novi temelji za denarno varčevanje med najširšimi sloji delovnega ljudstva. Naše kmetijske zadruge so za to delo dobro pripravljene, saj se je večina knjigovodij kmetijskih zadrug za poslovanje s hranilnimi kreditnimi odseki že izvežbala na posebnih tečajih, tako da se ne bodo samo zadružniki, ampak prav vsi s svojimi prihranki obračali na svojo kmetijsko zadrugo.

Ž. A.

Dopisujte v „Gorenjski glas"!

OF ŠKOFJA LOKA V PRVOMAJSKEM TEKMOVANJU

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vincarjih in Hrastnici ter tako pripomogli, da se iz teh predelov še za časa izvozijo po planu določene količine lesa. Večja skupina je podirala staro Mišičevo bajto in tako pripravljala prostor za postavitev nujno potrebnih otroških jasli. Posebna skupina je sortirala in nalagala les v skladišču LIP. Naši frontaši-planinci pa so v 7 in pol urnem delu sekali in pripravljali les za novo planinsko postojanko na Lubniku.

Skupno je bilo napravljenih 1141 ur in je vrednost dela po cenitvah znašala din 16.000.—.

Za vzor zavedene članice OF se je izkazala 76 letna Šober Marija, ki je vkljub letom prav krepko vihtela kramp in lopato in tako pokazala pot, po kateri moramo za tov. Titom. Pri posipanju in čiščenju Šolske ulice je izredno pridno delala 68 letna Dolenc Marija. Zaostajali tudi niso naši pionirčki. Med njimi je bil posebno priden Stanovnik Jože, 10-letni učenec 3. razreda iz Vincarjev. Naš Jožek je bil s svojo samokolnico vedno na mestu. Mimoidoči lepo oblečen „gospod" si ga je hotel malo privoščiti in je rekel: „Kaj boš ti mali s „šajtrgo", vidiš, da je težka!" Pa jo je skupil. Dečko mu jo je zasolil: „Bi pa pomagal!" Omeniti moramo tudi še naši mali 10 let stari pionirki Naglič Olgico in Tomažič Jožico, obedve iz 3. razreda osnovne šole. V njunih ročicah je metla švigala, da si jo komaj videl.

Končni efekt dela je bil zadovoljiv. Želeti bi bilo, da se drugič pridružijo tudi oni, ki mislijo, da je ob nedeljah delati sramotno, ki še vedno stoje ob strani in čakajo in še danes po tolikih dokazih ne uvidijo, da se socializem vedno bolj širi v globino in širino in da zamore le socialistična preobrazba ustvariti pogoje za zboljšanje življenja naašega delovnega ljudstva. Če bomo hodili po tej poti, gradili in ustvarjali in tako s prostovoljnim delom nadomeščali delovno silo, ni strahu, da bomo z našim petletnim planom vkljub vsem klevetniškim kampanjam Informbiroja vendarle uspeli.

Ali si že poravnal naročnino za „Gorenjski glas"?

Plenum ljudske prosvete okraja Kranj

IZDELAL JE NAČRT IZOBRAŽEVALNEGA IN KULTURNO UMETNIŠKEGA DELA ZA TEKOČE LETO

Plenum ljudske prosvete okraja Kranj se je vršil v nedeljo dne 20. aprila v Sindikalnem domu v Kranju. Udeležili so se ga zastopniki LPS-ov iz vseh večjih krajev ter zastopniki SKUD-ov „France Prešeren" iz Kranja, „Ivana Cankarja" iz Tržiča, ter „Otona Župančiča" iz Žirov.

Plenum je otvoril in vodil poverjenik za prosveto tov. Bavdek Dušan, ki je v uvodu nakazal vlogo in pomen izobraževalnega in kulturno-umetniškega dela. Med drugim je dejal:

Letošnji plenum ljudske prosvete se vrši v obdobju uporne graditve petletnega plana predvsem iz lastnih sil, ter v času, ko se vrši rekonstrukcija kmetijskega gospodarstva in preobrazba naše vasi sploh.

Ti dejstvi — graditev plana, nasprotovanje Kominforma ter gospodarska in ideološka preobrazba vasi, nalagata vsem izobražencem in umetniškemu delu še posebno važnost.

Ljudska prosveta ni posebna, odtrgana veja človekove in družbene dejavnosti. Zato se tudi danes, v času graditve socializma, pojavlja prosvetno in kulturno-umetniško delo kot način političnega dela med ljudstvom.

Iz poročila o delu je razvidno, da je veliko krajev pokazalo mnogo samoiniciativnosti pri kulturno-prosvetnem in umetniškem delu. Tako je pevski zbor „Franceta Prešerna" v Kranju izvršil vrsto uspelih koncertov doma in na turnejah. Sodeluje pri vseh proslavah in kaže lepo sodelovanje z množičnimi organizacijami. Ustanovil je tudi svoj orkester. Tovarna „Inteks" je ustanovila svoje SKUD. Prav tako so ustanovili SKUD v Žireh, v Retečah, Gorenji vasi pa prvi KUD v kranjskem okraju.

Posebno živahno delavnost so izkazovali številni odri. Uprizorjeno je bilo visoko število gledaliških predstav, vendar nekateri odri še premalo pazijo na idejno in kvalitetno izvedbo del. Prav tu se kaže največ odklonov od današnje družbene ureditve.

Pojavljajo se tudi lutkovni odri, ki jim pa manjka uvežbanosti. Folklorne skupine obstojajo, vendar večina teh skupin ne dela sistematično. Prešernovo gledališče je uvedlo ritmično-gimnastični tečaj za mladino, ki se ga udeležuje 85 otrok. Slikarji-samouki in profesionalci so v preteklem letu priredili razstavo, ki je pokazala nele uspehe, ampak tudi potrebo po poglobljenem študiju. Ozki zvočni in nemi kino projektorji sicer delujejo, vendar samo ob času.

Obiskovalcev knjižnice v I. četrtletju je bilo po dobljenih podatkih 2775, ter so prečitali 5494 knjig. Izobraževalnih tečajev je uspešno zaključilo delo 7. Najboljši so bili na Primskovem, v Dupljah in na Martinj vrhu. Ljudska univerza je dajala predvsem politična predavanja.

V diskusiji plenuma so sodelovali zastopniki LPS-ov iz Gorenje vasi, Železnikov, Preddvora, Kokrice, Besnice, Križev in drugi, ki so navajali probleme, kateri se pojavljajo pri kulturno-umetniškem delu v njih krajih. Zelo uspešno so bile izvedene Cankarjeve in zlasti Prešernove proslave na vsem ozemlju našega okraja.

Plenum je prejel naslednji plan dela: 1. Ureditev in izboljšanje dela v krajevnih LPS-ih. 2. Ustanovitev 20 kulturno-umetniških društev (KUD-ov). 3. Postavitev upravnih organov v Domovih za kulturo in umetnost, kjer še niso postavljeni. 4. Organiziranje najmanj 20 izobraževalnih tečajev v jesenskem času. 5. Ustanovitev najmanj 5 novih knjižnic (v Račevi, Brehovcih, v Zmincu in drugod). 6. Prirejanje sektorskih konferenc knjižničarjev in organizacija knjižničarskega tečaja. 7. Snovanje najmanj 15 čitalnic ali bralnih krožkov in 10 rdečih kotičkov. 8. Sodelovanje pri knjižničarskem tečaju v Ljubljani. Udeležba najmanj 3 tukajšnjih knjižničarjev. 9. Vsi LPS-i napravijo seznam knjig, ki jih žele kupiti. 10. Tekmovanje knjižnic, število bralcev in izposojenih knjig. 11. Vse igralske družine napravijo okvirni in podrobni letni plan; igrali bodo najmanj tri dramska dela, ki bodo kvalitetno uprizorjena. Vsako izbrano delo bo igralska družina predhodno razmotrila z idejne strani. 12. Zaradi kategorizacije igralskih družin se uvaja polletno tekmovanje igralskih skupin. Posebne komisije bodo ocenjevale te predstave. 13. OLPS bo organiziral režiserske tečaje, po možnosti na sektorskih področjih. 14. Izvede se organizacija kulturnih odrov na Primskovem in v Tržiču. Vsako kulturno gledališče bo priredilo letno najmanj tri dela ter več gostovanj. 15. Ljudske univerze v Kranju, Škofji Loki, Tržiču in v Žireh, postavijo širši sosvet ter ožji odbor LU. Predavanja v teh krajih se bodo vršila najmanj 14-dnevno, ki bodo zajemala snov s področja politike, gospodarstva, tehnike, zadružništva, zdravstva itd. Ob vseh važnih zgodovinskih dneh bodo imela predavanja glede na pomen teh dni. 16. Ob važnejših kulturnih in družbenih obletnicah bodo LPS-i in KUD-i izvajali celotedenski program. 17. Razširi se delo na pridobivanju naročnikov za „Obzornik". 18. Organizirali se bodo filmski krožki, festival v Škofji Loki, razne razstave ter pevovodski in drugi tečaji. 19. LPS-i bodo sodelovali pri zaščiti spomenikov iz NOB. 20. O vsem delu bodo LPS-i, SKUD-i in KUD-i vodili dnevnik dela ter točno poročali OLPS-u. Prav tako bodo objavljali v „Gorenjskem glasu" ter tako razširili mrežo dopisnikov.

Plenum ljudske prosvete je postavil načrt za delo v letu 1949. Po njem bo napravil vsak LPS, SKUD in KUD svoj lastni načrt dela. S sistematičnim izpolnjevanjem plana bodo posamezni kraji dosegli večje uspehe. S tem bo pa izpolnjen tudi glavni cilj vsega izobraževalnega in kulturno-umetniškega dela: da izobrazimo ljudstvo, ki bo negovalo svojo socialistično kulturo in umetnost.

Bd—

LF JE BORBENA ORGANIZACIJA NAŠIH NARODOV ZA IZGRADNJO SREČNEJŠE IN VELIKE BODOČNOSTI!

KMETIJSKA ZADRUGA KRANJ NAPOVEDUJE TEKMOVANJE

„Ne bomo čakali na pomoč od zunaj, marveč bomo neutrudljivo delali da čimprej izgradimo svojo državo z lastnimi sredstvi", tako nas uči naš učitelj maršal Tito. Držeč se tega načela in sledeč našim patriotskim čustvom, da ta lastna sredstva za velikanski, s petletnim načrtom predvideni razvoj našega gospodarstva stalno povečujemo, je odbor Kmetijske zadruge v Kranju sklenil, da napove vsem kmetijskim zadrugam kranjskega okraja tekmovanje in sicer v tem, katera kmetijska zadruga bo procentualno po prebivalcih imela največ hranilnih knjižic. Ocenjevanje se bo vršilo tromesečno na OZKZ ob prisotnosti Kmetijske zadruge Kranj, OZKZ in Narodne banke. Zadruge, ki bodo tekmovanje sprejele, naj obvestijo kmetijsko zadrugo Kranj, da jih bomo vodili v evidenci. Statistika se bo vodila iz mesečnih evidenčnih poročil.

Zadružniki, zavedajte se, da je denar kri za naše gospodarstvo. Skrivan doma je brezploden, ker je odvzet iz obtoka, kateremu je namenjen. Naložen v hranilni odsek kmetijske zadruge pa ne miruje in ne leži mrtev, temveč je smotrno vključen v izgradnjo. Zato vlagajmo na hranilno knjižico kmetijske zadruge!

ŽA.

Koncerta SKUD-a „Prešern" na Jezerskem in Golniku

Moški pevski zbor SKUD-a „France Prešeren" iz Kranja je dne 24. aprila t. l. gostoval na Jezerskem, kjer je priredil v polno zasedeni dvorani koncert narodnih in umetnih pesmi pod vodstvom dirigenta tov. Liparja. Na programu so bile poleg slovenskih narodnih tudi Simonitijeva dalmatinska narodna „Plovi, plovi" in od istega skladatelja makedonska narodna „Bolen mi leži". Najbolj so ugajale koroške narodne pesmi, Adamičeva „Belokranjska", „Mara v jezeru" s sopran solo v izvedbi tov. Omanove in Josip-Paučičev „Potrkan ples", ki ga je moral zbor ob navdušenju poslušalcev ponoviti.

Gostovanje zbora je vsekakor uspelo. Priznanje so dali poslušalci s ploskanjem ob vsaki pesmi.

Dne 26. aprila t. l. pa je isti zbor sodeloval na proslavi predvečera 8. obletnice ustanovitve OF Slovenije na Golniku in priredil zbranim bolnikom in nameščencem sanatorija koncert partizanskih, narodnih in umetnih pesmi.

Pevski zbor SKUD-a „France Prešeren" je na Golniku podal umetniški program, ki je navzoče navdušil, saj je dirigent tov. Lipar izbral za ta koncert res ustrezajoče pesmi, tako udarne, partizanske, kot poskočne, narodne in umirjene umetne pesmi. Simonitijeva „Pesem o Titu" je dala prvemu delu programa, ki je imel predvsem revolucionarno vsebino, svečan okvir. V drugem delu — po odmoru so sledile narodne in umetne pesmi. Poslušalcem sta zlasti ugajali slovenska narodna pesem „Potrkan ples" in makedonska narodna „Bolen mi leži". Prav tako je žela buren aplavz srbska narodna pesem „Kolo", ki jo je zbor moral ponoviti.

Med odmorom je član sindikalne podružnice na Golniku podal izčrpen referat o pomenu ustanovitve OF Slovenije, ki je pod vodstvom KPJ zbrala vse progresivne sile v borbi za osvoboditev izpod okupatorjevega suženjstva in ki še danes vodi nenehen boj na gospodarskem polju za čim hitrejšo izvedbo Titove petletke.

Prepričani smo, da bo proslava predvečera 27. aprila, republiškega narodnega praznika na Golniku ob sodelovanju moškega pevskega zbora „France Prešeren" iz Kranja ostala vsem navzočim v prijetnem spominu. Kulturno poslanstvo, ki ga vrši pevski zbor SKUD-a „France Prešeren" je izraz prijetne tovariške harmonije sodelujočih pevcev v borbi za izgradnjo socializma, za srečnejšo bodočnost naše nove Jugoslavije. **B. M.**

Martel:

Marko je naročil

Dogodek izpod Igmana. Spomin iz narodno-osvobodilne vojne

Bilo je pred začetkom pomladi dvaintridesetega v Bosni. V okolici Sarajeva, kjer so živeli pregnanci iz Slovenije.

Mlakarjev Janez je vstal navsezgodaj in si pretegnil ude, ki so ga boleli od trdega ležišča... Pri tem se je zbudila žena in ga zaskrbljeno pogledala s svojimi velikimi, modrimi očmi.

„Kam? Saj je nedelja in se ti nikamor ne mudi. Zgodaj je še in zunaj so še nočne ustaške straže!"

„Mar mi je zanje! Ne boj se. Kmalu se vrnem," je odvrnil Janez šepetaje, odprl vrata in stopil čez prag.

Pred Janezom je ležalo zasneženo polje in se lesketalo v poznem, jasnem februarskem jutru. Proti izviru Bosne se je dvigal hrib, temen in visok, porasel s smrekovimi gozdovi, ki so molče zrli na pokrajino pod seboj. Do hriba je držala pot, kakor strelica ravna, z visokimi starimi topoli na obeh straneh; mogočno se je v jasnini odražala njena ravna črta, dolga poldrugi kilometer. Ob nji so bile posejane hiše z ograjenimi vrtovi, ki so postajale vse bolj redke, čim bolj so se približevale možatemu Igmanu, ki se je rdečil v zarji jutranje luči...

Janez se je obrnil v nasprotno stran; z dolgimi koraki je ubral pot čez prostrano dvorišče in že je bil bliže železniškega nasipa, ki se je v velikem polkrogu vlekel čez polje. Za trenutek je postal in se ozrl, ko da se boji zasledovalca, nakar je švignil čez polja. Zavil je med razvaline hiš, ki so štrlele v zrak, ostanek od zadnjega sovražnikovega bombardiranja. Prišel je v park. Smreke so se razgrnile in v jasnini so se belili dvonadstropni, razkošni hoteli. Pred njim so ležali mrtvi, s snegom pokriti cvetlični nasadi v raznih oblikah. Zdravilišče Ilidža.

Bilo je še zgodaj in hoteli in steze v parku so samevali v popolnem miru; ko je hitel mimo, ni srečal žive duše, dokler ni prišel na cesto. Tam se je ozrl. Na cesto za njim, pred alejo topolov, je bila spuščena rampa. Ustaške in nemške straže. Ta čas jih je kar mrgolelo tam. Menjavajo se, je pomislil Janez. Tu je bila barikada, kakršnih je bilo vse polno tod okrog. Postavili so jih pred kratkim na vse poti, da bi branile dohod na Igman. Ta hrib je s svojim podolgovatim južnovzhodnim hrbtom liki košat medved stal noč in dan na straži in zrl na bosansko metropolo, oddaljeno le kakih 12 km odtod na vzhod. Tam gori je bil osvobojeni teritorij, ki ga je branil igmanski sektorski odred in ta je bil povezan z glavnim mestom, z ljudmi, ki se niso pokorili Nemcem, ne ustašem, pač pa jih sovražili iz dna svojih duš...

Mlakar se je samo zaničljivo ozrl na svojat. V parku onkraj ceste se je ustavil in si oddahnil. Nasproti mu je prišel srednje velik človek, gologlav in širokopleč, kakor bi se sprehajal. Janez se je začudil. To je on — Marko. Odkod se je tako iznenada vzel?

„Ne zijaj! Pojdi na otok, v grmovju smo."

In je šel leno svojo pot naprej, le da v nasprotno smer. Nagovorjeni je ubogal in šel nakazano pot. Na robu Ilidžanskega parka je brzela reka Železnica, ki ima ravno sredi parka podolgovat otoček, porasel z vrbami in grmičjem. Nanj si mogel le, ako si preskočil levi, mali rokav rečice, ali pa po brvi, ki pa je bila precej daleč. Janez se je odločil za prvo, ker se mu je tako zdelo opreznejе; že je izginil za vrbami v gostem grmovju. Šibje se mu je upiralo in ga udarjalo po rokah, s katerimi si je utiral pot dalje. Nato pa je začul pritajen šepet in že je bil v njih sredi.

„Kam pa lomastiš kakor medved?" ga je nahrulil Marko.

Janez pa se je vnovič močno začudil in se vprašal, le kako da je Marko prišel prej ko on, ko jo je sam vendar ubral po bližnjici. Mrzlično je ugibal, kaj vse se krije v tem nenavadnem človeku, v katerega je gledal kakor v čudo iz drugega sveta in ni zameril njegovemu robatemu pozdravu. Prav tako so bili drugi zamaknjeni v Marka. Precej dolgo in dobro so ga vsi poznali: kar je rekel ilegalec Marko, je vedno držalo in se je prav gotovo zgodilo. Bil je povsod in znašel se je v vsakem položaju, kakor je bilo potrebno. Nikdar ni mnogo besedičil, a kar je rekel, je bilo jasno ko na dlani. Preprosto in resnično. Pripovedoval jim je o položaju na frontah in osvobodilni borbi svobodoljubnih narodov. Kakor bi jim iz src jemal skrite želje, je vedel za vse in polno novic je imel vedno iz njihovih krajev. Kako raste Osvobodilna fronta in kako se Slovenci dvigajo v vsenarodnem uporu. Zadnji čas jim je začel, kakor da jih je že vse spregledal, dajati naloge. Vsak teden so prenašali po skrivnih potih pod Igman-planino tovore za partizane. Marko ni hvalil nobenega; vsi so se izkazali kot požrtvovalni in privrženi tej veliki stvari; že jih je nedavno začel poučevati v borbeni taktiki. Odkrito je povedal:

„Kmalu pride čas, ko boste morali tudi vi prijeti za orožje, da podkurimo pete fašistični golazni!"

In so bili vsi za to in kakor bi prisegali zvestobo, so mu po teh besedah krepko stiskali roko. In Janez je čutil, da je zdaj prišel odločilni trenutek...

Tokrat je Vojku, Tinetu, Joži in Andreju, ki so stali resnobni in nemi okoli njega, že pred njim nekaj važnega odkril in naložil; njihovi obrazi so bili bledi, odločni in mirni obenem. To je Janeza dražilo; kako je le mogel toliko zamuditi in kam se Marku toliko mudi. V tem svojem nenadnem notranjem negodovanju je hotel spregovoriti, pa ga je slednji prehitel, ko da mu to bere z obraza.

„Janez, danes gre pošiljka pod Igman," je rekel odločno, za trenutek zastal in se zagledal globoko v njegove plave oči, ko da bi ukazoval.

(Nadaljevanje sledi)

Več kulturnosti

(Hišnim posetnikom in upraviteljem v spomin)

Po zmagovito zaključeni narodno-osvobodilni borbi doživljamo vsestransko kulturno, socialno in gospodarsko preobrazbo. S tem pa je nastala pri nas živa potreba po ohranitvi naše kulturne dediščine, ki predstavlja našo skupno ljudsko last in dokaz naše zgodovine, vrednost in sposobnost naših prizadevanj, našo bitnost in veljavo.

Naša dolžnost je, da cenimo in čuvamo, spoštujemo in ohranjamo ustvarjalne napore, pričevalnost dela in dokumentacijo življenja neštetih generacij. Merilo narodne kulture in zrelosti se v največji meri izraža v prizadevanju po zaščiti kulturnih spomenikov, ki pomenjajo poleg svoje posebne znanstvene ali umetnostne in estetske vrednosti pogosto tudi znatno materialno vrednost.

Vse te vrednote smo dolžni ceniti in jih utrjevati v zavesti ljudskih množic, ki gradijo v svoji lastni socialistični domovini temelje blagostanja in napredka sebi in bodočim rodovom.

Stari Kranj, ki ga s ponosom imenujemo Prešernovo mesto, predstavlja v celoti en sam kulturni in zgodovinski spomenik! Toda če stopimo po ulicah in trgih starega Kranja, se nam nudi kaj žalostna slika: skrajna zanemarjenost, neokusne prezidave, kričeči napisi, razbiti portali in pločniki, razmajana okna, odbiti vogali, s pajčevino in nesnago prepreženе veže, hodniki in dvorišča, razbita stekla, odkrušen omet, smetišča na vsak korak, zanemarjena smetišča, zamašeni odtoki — skratka žalostna slika nemarnosti, brezokusnosti in neodgovornosti — že kar neka vrsta sabotažne pasivne rezistence!

Kako ozdraviti te razmere?

Predvsem je treba zavrniti izgovor, češ ni materiala, ni delovne sile itd. Večino grajanih napak se da odpraviti z dobro voljo, z ljubeznijo do svoje hiše, s spoštovanjem dela, ki so nam ga zapustili predniki. — Sicer pa bi naše krajevne oblasti pomagale ohranjati naše zgodovinske stare hiše, če bi le hišni lastniki in hišni upravitelji malo bolj brigali za svoje stavbe. Zberite vse hišne prebivalce in z lastnim delom boste že veliko dosegli.

Pozivamo tudi vsa podjetje in ustanove, ki imajo svoje lokale v starem delu Kranja, naj odstranijo svoje kričeče reklame, deske in firme ter jih nadomeste bodisi z okusnimi umetnoključavničarskimi ali umetno-kovanimi obrtniškimi izveski ali pa z lesenimi ali kovinastimi črkami, pritrjenimi na zid. Značaj starega mesta ne prenese kričeče ameriške reklame, zato proč s tako navlako iz našega starega Kranja.

Skrajno barbarska razvada je, metati smeti skozi okna (Tomšičeva ul. Gasilki trg, Tavčarjeva ulica, Kokrški breg itd.). Ta divjaška navada ni le skrajno neestetska in nekulturna, pač pa tudi zdravstveno nevarna. Kako malo smisla za lepoto hišne okolice imajo nekateri ljudje, kaže primer naselbine na Planini, kjer pravkar ocvetele breskve pokriva plast smeti in vsakovrstne umazanije. In kar je najhuje: po bregeh se plazi vse polno otrok in nabira sredi te umazanije pomladansko cvetje... To je lik novega DID-a! — Taki in podobni odosi meje na zločinstvo in jih je treba kaznovati. Prav tako je treba z vso ostrostjo obračunati s strankami, pod katerih okni se nabira kup smeti (Jelenov klanec, Kokrški breg).

Prav tako bo treba z vso ostrostjo zakona zaščititi javne parke in druge naprave. Posebno trate pred hišami Novega doma trpe zaradi nerazumevanja staršev, ki puste svoje otroke skakati po gredah in nasadih. Ali je upravitelj Novega doma gluh in slep? — Kljub jasni odredbi je videti na mnogih hišah razne parole in slike. Danes imamo vse polno drugih sredstev in krajev, kjer moremo pokazati svoje prepričanje. Pisanje po zidovih je bilo umestno v času okupacije, v času revolucije, ko smo morali izkričati svoj upor in vero v svoje sile.

Naše mesto bomo to leto okrasili z drevjem. Pozivamo vse prebivalstvo, da čuva te nasade. Tudi k obnovi fasad bomo pristopili; pravkar bo urejena stara hiša na Poštnem trgu. Z malimi stroški in skromnimi sredstvi je zdaj trg urejen. — Pristopili bomo tudi k restavraciji (preureditvi v prvotno stanje) Prešernove hiše, kjer bo urejen Prešernov muzej. — Tudi Prešernov trg (med Prešernovim gledališčem in cerkvijo) bo dobil to leto novo lice: poleg pesnikovega spomenika bo obnovljen stari vodnjak, posajenih bo nekaj dreves, trg sam pa bo tlakovan in prepovedan za vozni promet. Po načrtih mojstra arhitekta Plečnika bo tudi naše gledališče dobilo dostojno fasado.

Skratka: naš stari del mesta moramo skrbno obnoviti in ohraniti; svojo dolžnost mora napraviti uprava mestnih hiš, prav tako pa tudi vsi privatni hišni lastniki. Potem bo naše mestó nosilo z vso upravičenostjo ponosno ime kulturnega Prešernovega mesta!

Č. Z.

LJUDSKA TEHNIKA

Klub tehnike na mlekarski šoli v Kranju

V mesecu decembru lanskega leta je aktiv LMS-a Mlekarske šole pristopil na pobudo Okrajnega odbora Ljudske tehnike v Kranju h ustanovitvi kluba tehnike. Pomoč pri ustanovitvi so nudili nameščenci šole in člani sindikata, katerih manjše število se je tudi vključilo v klub.

Na ustanovnem občnem zboru si je klub med drugim zadal tele naloge:

1. Takoj pričeti z auto-moto in radioamaterskim tečajem.
2. Poleg gojencev šole vključiti v klub čim več članov sindikata.
3. Do I. kongresa Ljudske tehnike bodo imeli člani najmanj 3 sestanke, na katerih se bodo dodobra seznanili z začasnimi pravili.
4. Obiskali bodo tovarno „Iskra" v Kranju.
5. Poslali bodo 5 dopisov v strokovne časopise.
6. Izpolnjevali bodo obveze, ki jih bo sprejel I. kongres.
7. Razen strokovnemu delu v tečajih bodo posvetili pažnjo kulturno prosvetnemu delu.

V mesecu januarju t. l. sta že začela z delom avto-moto in radioamaterski krožek. Prvega obiskuje 35 mladincev in 4 člani sindikata, radioamaterski krožek pa 11 mladincev in 2 člana sindikata. Študij v obeh tečajih je živahen. Predavanjem sledijo z zanimanjem, oba krožka tekmujeta med seboj v rednem obiskovanju tečaja, pridnem učenju in pisanju člankov za sten-čas, katerega menjajo vsak teden.

Na predavanjih si pomagajo z učili. Avto-moto krožek se poslužuje posameznih delov avtomobilskega motorja in stenskih slik, v radioamaterskem krožku pa spremljajo predavanja s poizkusi. Naročeni so na strokovne časopise, revije, nabavili so pa tudi že nekaj strokovne literature.

Ob ustanovitvi je klub podprla sindikalna podružnica z denarnim prispevkom.

V preteklem mesecu so člani obiskali tovarno „Iskra" v Kranju, kjer so si ogledali moderne stroje, na katerih delovni kolektiv tovarne uspešno pomaga graditi socializem.

Aktiv se zaveda pomena tehnike pri graditvi naše države. Tudi poklicu, za katerega se v šoli vsak dan pripravljajo, bodo tečaji mnogo pripomogli. Današnje moderno mlekarstvo je mehanizirano. V šoli na predavanjih, v mlekarskem obratu pri praktičnem delu se dnevno spoznavajo z napredkom tehnike v mlekarstvu, z upravljanjem strojev in naprav. V krožkih kluba tehnike bodo to znanje še bolj podrobno proučevali in se vsestransko usposobili za poklic izvrševanja nalog pri graditvi socializma.

L. T.

Tedenska kronika

SPOMINSKI DNEVI

5. maja 1818. — Rojen Karl Marx.
9. maja 1945 — Osvobojena Ljubljana.
9. maja — Praznik zmage.
10. maja 1876 — Rojen Ivan Cankar.

DEŽURNA SLUŽBA SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

8. maja 1949 — ima dr. Hribernik Ivan, tel. štev. 261.

DEŽURNA LEKARNA

8. maja 1949 — ima Okrajna lekarna, Prešernova ulica.

DEŽURNA TRAFIKA

8. maja 1949 — ima Jakše Jožica, Prešernova ulica.

DEŽURNA PRODAJA KRUHA

Vsako nedeljo od 8. do 11. ure dopoldne ima „Pecivo" posl. št. 4, Majstrov trg.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek 6. maja ob 20. uri C. Goldoni: **„Ribiške zdrahe".**
Nedelja 8. maja ob 17. uri C. Goldoni: **„Ribiške zdrahe".**

KINO KRANJ

Od 6. do 9. maja 1949 **„Mlada garda"** II. del, sovjetski umetniški film.
Od 10. do 12. maja 1949 **„Ko cvetijo lipe"**, švedski film.

KINO ŠKOFJA LOKA

Od 6. do 8. maja **„Nesrečniki"** II. del, francoski film.

KINO TRŽIČ

7. in 8. maja **„Trinajstorica"**, sovj. film.

SEZNAM POROK DNE 16. APRILA 1949 V KRANJU

Kokalj Stanislav, Sp. Tuštanj in Zakrajšek Marija, Moravče; Tičar Matija, Voglje in Osel Pavla, Voglje; Kokalj Albin, Kranj in Pivec Stanislava, Kranj; Kocijan Jožef, Leše in Kavčič Mara, Kranj—Stražišče; Zakšek Alojzij, Črnc in Švab Vida, Leše.

Ob tej priliki so darovali za socialni fond skupno **din 2060.—.**

SEZNAM POROK V KRANJU dne 23. IV., 26. IV. in 30. IV.

Slavec Igor, Kranj in Pintar Ana, Hrastje; Perko Vincenc, Križe in Mrak Pavla, Retnje; Florjančič Janez, Visoko in Krč Ana, Kranj—Primskovo; Pečar Marjan, Kranj—Primskovo in Jan Ana, Kranj—Primskovo; Sekne Janez, Voglje in Tavčar Frančiška, Kokrica; Zoran Milan, Kranj in Tramte Ivana, Vaše; Bratina Vojteh, Dol Predmeja in Lahajnar Ivana, Golnik; Hajdukovič Franc, Kranj in Vidic Ana, Kranj; Likozar Ciril, Predoslje in Zupanc Vida, Kranj; Pintarič Stjepan, Kranj in Savič Slavica, Kranj; Studen Vincenc, Strahinj in Pernuš Milena, Kranj; Miklavčič Janez, Cerklje in Fajfar Slava, Kranj; Benedik Ludvik, Žirovnica in Koleša Olga, Kranj; Božič Jožef, Orehek in Reven Pavlina, Orehek; Rozman Franc, Jama in Zupan Frančiška, Breg; Miklavčič Pavel, Zg. Kokra in Kordež Amalija, Zg. Jezersko; Pivk Vinko, Nova vas in Vidic Terezija, Bistrica; Pogačnik Lovro, Nemilje in Bešter Terezija, Podblica; Lapajne Alojz, Dornberg in Obidič Silvestra, Kranj.

Ob tej priliki so darovali za socialni fond skupno **din 4060.—.**

SEZNAM UMRLIH OSEB V KRANJU V MESECU APRILU

Foschiatti Marija, stara 81 let, zasebnica, Kranj—Škrlovec; Černe Matija, star 56 let, posestnik, Kranj, Partizanska; Zaletel Franc, star 72 let, delavec v pok., Kranj—Kalvarija; Grašič Franc, star 46 let, tov. delavec, Kranj—Primskovo; Verčič Ivan, star 4 mesce, sin tov. delavca, Kranj; Hafner Viljem, star 6 mescev, sin šivilje, Kranj—Labore; Janežič Anton, star 61 let, delavec, Kranj, Tavčarjeva; Zlate Marijana, stara 60 let, zasebnica, Kranj—Struževo; Dolenc Peter, star 73 let, drž. upokojenec, Kranj; Rombo Marija, stara 75 let, gospodinja, Kranj — Primskovo; Berčič Marijana, stara 70 let, gospodinja, Kranj, Cesta na Golnik; Berginc Pavla stara 20 let, tov. delavka, Gorenja Sava.

Fizkultura in šport

USTANOVNI OBČNI ZBOR

V četrtek 5. maja ob 20. uri se vrši v zgornji mali dvorani Sindikalnega doma v Kranju ustanovni občni zbor nogometnega kluba v Kranju.

Vabljeni vsi ljubitelji nogometnega športa!

Inicijat. odbor.

Objave

VAŽNO OBVESTILO VSEM KO OF OKRAJA KRANJ

V teh dneh se vrši v našem okraju kontrahaža sončnic in bučnic za pridelavo olja. Ta naloga je od velikega pomena, ker bomo s tem zagotovili široki potrošnji dovoljno količino maščob. Dolžnost KO OF je, da našim kmetovalcem pravilno prikažejo pomen kontrahaže semen oljaric. Ugodnosti za vse kmetovalce so sledeče: za 100 kg sončnic oddanih v zadrugo dobi vsak 10 kg olja, a za 100 kg bučnic pa 14 kg olja.

Okr. odb. OF v Kranju.

Štab delovnih brigad pri izvršnem odboru MO OF mesta Kranja, razpisuje

NATEČAJ

za izdelavo osnutka značk, ki se bodo podelile najboljšim frontovcem, prostovoljcem v našem mestu v letu 1949.

Zamisel osnutka naj bi kazala:

a) delovnega človeka, ki poleg izvrševanja svojih težkih planskih nalog v tovarni dela še prostovoljno na gradiliščih,

b) naše mesto, v katerem vstajajo nove zgradbe, ki bodo služile boljšemu življenju delovnega ljudstva našega mesta,

c) veliko vlogo OF, ki vodi naše delovne ljudi v boljše življenje.

Osnutke je treba dostaviti Štabu delovnih brigad najkasneje do vključno 14. maja t. l.

Najboljši osnutki bodo nagrajeni s sledečimi nagradami:

1. osnutek s 1500 dinarjev,
2. osnutek s 1000 dinarjev,
3. osnutek s 500 dinarjev.

Z lepimi knjižnimi nagradami pa bodo nagrajeni še preostali najlepši in najpomenljivejši osnutki.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Nač. štaba DB: **Golob Pavle** l. r. Kom. štaba DB: **Božič France** l. r.

KORISTIMO NAŠ LETNI DOPUST NA NAŠEM MORJU!

Tovariši, ki so prebili svoj letni dopust na našem sinjem Jadranu, se zagorelih lic, z novimi svežimi močmi, veselo vračajo na svoja delovna mesta. Zadovoljni so, kajti hrana je obilna, kopanje v morju prijetno in tudi drugih raznih zabav je na pretek.

Putnik Kranj, je objavil v „Gorenjskem glasu" dne 7. aprila t. l. vse ugodnosti ter pogoje za bivanje na našem Jadranu. Vendar še vedno čakajo vodstva naših tovarn in podjetij, kakor tudi sindikalne podružnice, da člane sindikatov pošljejo na odmor šele junija—avgusta, čeprav bodo v teh mesecih mogli izkoristiti odmor na morju le udarniki in novatorji in prosvetni delavci, ter tako našim širšim delovnim množicam v omenjenih mesecih ne bo dana možnost posetiti naše morje.

Tovarne, podjetja, ustanove, sindikalne podružnice ne čakajte — temveč omogočajte s pravilno razpodelitvijo pošiljanje delavcev in nameščencev, da takoj izkoristijo svoj redni letni dopust na našem lepem morju.

Pravilno izkoristiti letni dopust ni samo pravica, ampak tudi **dolžnost** delovnega človeka.

Informacijske prijave daje **„Putnik" Kranj.**

Mali oglas

Sobico oddam pošteni tovarniški delavki, ki je pripravljena v prostem času pomagati pri gospodinjstvu. Ponudbe pod „Takoj" poslati na Upravo „Gorenjski glas" Kranj, Ljubljanska cesta 1.

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Telatko Marjan — Naslov uredništva in uprave: Kranj, Ljubljanska cesta 1/II — Tel. št. 475 — Izhaja vsak četrtek
Letna naročnina znaša 96 dinarjev — Štev. ček. položnice 611-90200-7 —Tiska Triglavska tiskarna, obrat 1, Kranj 108 49